

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528)

Ефективна ЕКОНОМІКА

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет



№ 3, 2015 [Назад](#) [Головна](#)

УДК 004:334.012.42:631.147.002.6

*В. В. Писаренко,
д. е. н., доцент, завідувач, професор кафедри маркетингу,
Полтавська державна аграрна академія*

РЕАЛІЗАЦІЯ ОРГАНІЧНОЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ ЧЕРЕЗ МЕРЕЖУ ІНТЕРНЕТ

*V. V. Pisarenko,
Doctor of Economics, Associate Professor,
Head of the Department of Marketing, Poltava State Agrarian Academy*

IMPLEMENTATION OF ORGANIC AGRICULTURAL PRODUCTS OVER THE INTERNET

Стаття присвячена вивченню питання органічного виробництва як цілісної системи господарювання та виробництва харчових та інших продуктів, яка поєднує в собі кращі практики, що враховують збереження довкілля, рівень біологічного розмаїття, збереження природних ресурсів, застосування високих стандартів належного утримання тварин і методів виробництва, які відповідають певним вимогам до продуктів, зробленим з використанням речовин і процесів природного походження. Органічне виробництво спрямоване на поліпшення здоров'я фермерів, населення в цілому шляхом виробництва високоякісних продуктів харчування, сировини та інших продуктів, збереження родючості ґрунтів і навколишнього середовища, розвиток сільської місцевості та стимулювання місцевого та регіонального виробництва.

У Полтавській області, існує нагальна необхідність розвитку виробництва саме органічної сільськогосподарської продукції та створення Інтернет-ринку для реалізації цієї продукції місцевими виробниками для всіх верств населення. Створення Інтернет-ринку не несе екологічної загрози працівникам і навколишньому середовищу. Спрощення покупки сільськогосподарської продукції та доступність до оперативної інформації про її наявність стимулює її придбання, підвищує обсяги споживання якісної продукції і, відповідно, зміцнює здоров'я населення.

Таким чином, створення Інтернет-ринку «Органічна Полтавщина» сприятиме збільшенню реалізації органічної сільськогосподарської продукції виробниками / переробниками населенню Полтавської області та України. За допомогою сайту клієнти можуть знайти необхідного оператора ринку органічної продукції, його контактні дані і зв'язатися з ним безпосередньо (без посередників). Це дозволить оптимізувати щоденні партії продукції, що реалізовуватимуться на місцевому ринку.

The article is devoted to the study question organic production is a complete system of management and production of food and other products, that combines the best practices that consider environmental protection, the level of biodiversity, natural resources preservation, application of high standards of good animal welfare and production methods that meet certain requirements to products made using natural origin materials and processes. Organic production is aimed at improving the health of farmers, the general population by producing high quality food, raw materials and other products, preserving soil fertility and the environment, rural development and promotion of local and regional production.

In Poltava region, there is an urgent need to develop production of organic agricultural products and to create the Internet market for the product management by local manufacturers for all segments of the population. Creation of the Internet market is not ecological threat to workers and the environment. Simplifying of the agricultural products purchase and access to operational information about its availability stimulates its acquisition, increases the consumption of quality products and thus strengthens health of population.

So, the creation of the Internet market "Organic Poltava" will increase the marketing of organic agricultural products by producers or processors to the population of Poltava region and Ukraine. With this site customers can find the required service market for organic products, its contact details and contact it directly (without intermediaries). This will optimize the daily lots of products that will be implemented at the local market.

Ключові слова: екологічно безпечна продукція, органічна продукція, органічне виробництво, інтернет-ринок.

Keywords: ecologically safe productions, organic products, organic production, online market.

Постановка проблеми. Складна ситуація, що склалася на світовому та вітчизняному продовольчому ринку через нестабільні природно-кліматичних умов ведення сільського господарства, вичерпаність природних ресурсів, забруднення навколишнього середовища, низька якість продуктів харчування і збільшення чисельності населення вимагають від урядів країн життя заходів для забезпечення продовольчої безпеки населення. Це підтверджується оцінками експертів ВООЗ, які визначають центральну проблему глобального розвитку в потенційному обсязі і межах можливостей нашої планети щодо забезпечення безперервного і сталого виробництва продуктів харчування.

Україна, за оцінками багатьох вітчизняних і зарубіжних експертів, має великий потенціал для розвитку виробництва екологічно безпечної та органічної продукції. Органічне виробництво становить цілісну систему господарювання та виробництва харчових та інших продуктів, яка поєднує в собі кращі практики, що враховують збереження довкілля, рівень біологічного розмаїття, збереження природних ресурсів, застосування високих стандартів належного утримання тварин і методів виробництва, які відповідають певним вимогам до продуктів, зробленим з використанням речовин і процесів природного походження. Органічне виробництво спрямоване на поліпшення здоров'я фермерів, населення в цілому шляхом виробництва високоякісних продуктів харчування, сировини та інших продуктів, збереження родючості ґрунтів і навколишнього середовища, розвиток сільської місцевості та стимулювання місцевого та регіонального виробництва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання функціонування ринку продукції органічного походження досліджувалися у працях вітчизняних та зарубіжних вчених: В. Артиша, А. Сохнич, П.В. Писаренка, О. Царенка та ін. Проте, залишаються проблемними і не вирішеними ті, що пов'язані з можливостями

реалізації сільськогосподарської органічної продукції через мережу інтернет.

Формулювання цілей статті. Враховуючи вищесказане і, незважаючи на нереалізований сільськогосподарський потенціал Полтавської області, існує нагальна необхідність розвитку виробництва саме органічної сільськогосподарської продукції та створення Інтернет-ринку для реалізації цієї продукції місцевими виробниками для всіх верств населення [1].

Виклад основного матеріалу досліджень. Ефективне виробництво органічної сільськогосподарської продукції, значною мірою залежить від системи економічних відносин між сільськогосподарськими, переробними та торговельними підприємствами. Ланцюжок «виробництво – зберігання – переробка – реалізація – споживання» є однією системою, тому прибутковість однієї складової не можлива за рахунок збитку іншої.

Для ефективного функціонування ринку органічної продукції важливим є визначення ефективних каналів її реалізації. Наразі для традиційної сільськогосподарської продукції вони є досить різноманітними. Серед них:

1. Реалізація «з поля» – основний канал збуту свіжої сільськогосподарської продукції для крупнотоварних і фермерських господарств. Перевагою є зменшення витрат на транспортування.
2. Оптові ринки – ефективний канал збуту враховуючи вигідне розташування поблизу великих міст. Привабливою для споживача є ціна реалізації, що складає 50-60% від роздрібною ціни. На цих ринках реалізують продукцію господарства всіх категорій (найбільше приватні господарства).
3. Переробні підприємства, серед яких консервні заводи та цехи.
4. Експортні операції – перспективний канал збуту для великих господарств та об'єднань фермерів, що працюють за попередніми угодами.
5. Великі гуртові компанії. Вони працюють у містах, де характерні великі обсяги збуту продукції, реалізують продукцію як безпосередньо зі складу, так і транспортуючи її у заклади громадського харчування. Вони мають гнучку систему логістики (доставка на місце за графіком).
6. Супермаркети – канал збуту, що має порівняно високі темпи розвитку, які досягають 100% щорічно. При цьому обсяги продажів через супермаркети зростають переважно завдяки збільшенню останніх, а також за рахунок розширення торговельних площ, перегляду асортименту і цінової політики.
7. Овочеві магазини – спостерігається збільшення обсягів продажу через такі магазини, що свідчить про перспективи їх розвитку в майбутньому.
8. Рекреаційні заклади – санаторії, профілакторії, різноманітні лікувально-профілактичні заклади, які зацікавлені у високоякісній продукції. Особливості даного каналу реалізації є високі вимоги до екологічної чистоти, асортименту та свіжості продукції.
9. Контракти на виробництво та доставку конкретної сільськогосподарської продукції безпосередньо до споживача. Це потребує додаткових витрат на укладання контракту та транспортування товару. Тому важливим для виробника є питання розширення асортименту продукції та формування довгострокових взаємовідносин зі споживачем.

Наразі перспективним каналом реалізації є просування сільськогосподарської органічної продукції через мережу Інтернет.

На 31.12.2013 року в Україні нараховувалося 208 операторів органічного виробництва, з яких 5 - у Полтавській області. Однак, недостатній розвиток цього сектора може бути виправлено прийняттям Полтавською обласною радою 25.04.2014 р «Пілотного проекту «Розвиток органічної продукції». Також у Полтавській області діє Центр органічного землеробства «Полтава-органік» при Полтавській державній аграрній академії, Облдержадміністрацією спільно з Полтавським обласним благодійним фондом «Фонд розвитку громад «Ініціатива» впроваджується проект «Створення Ініціативи Полтавської області «Органік Ініціатива Полтавщини».

Таким чином, існуючим виробникам органічної продукції в Полтавській області необхідно зібрати і допомогти з поширенням ідей органічного землеробства серед інших виробників. На нашу думку, доцільним є створення Інтернет-ринку «Органічна Полтавщина», який сприятиме не тільки реалізації органічних сировини і продукції переробникам і споживачам, але й буде забезпечувати формування екологічної свідомості населення. На сайті необхідно також надавати інформацію про переваги та особливості органічної продукції, про заходи, які проходять з метою її популяризації.

Однак, поки що Інтернет недостатньо використовується для реалізації продуктів харчування і сільськогосподарської продукції, що обумовлено обмеженим терміном їх корисного використання та складності зберігання в порівнянні з промисловими товарами. На сьогодні в Україні працює тільки один Інтернет-ринку сільськогосподарської продукції - «Інтернет ринок на Шуварі» на Львівщині (shuvar.com), що пропонує широкий спектр плодовоовочевої продукції та інших продуктів харчування населенню регіону. Однак, «Шувар» є посередницькою структурою та сільськогосподарські підприємства, направляючи йому продукцію для продажу, в тому числі через Інтернет-магазин, платять комісійну винагороду в розмірі 5%, втрачаючи частину потенційного прибутку.

Незважаючи на це, створення Інтернет-ринків сільськогосподарських підприємств є досить перспективним. Зокрема, це дозволить аграріям оптимізувати канали розподілу продукції, скоротити витрати на реалізацію і підвищити ефективність збутової діяльності, а відповідно, і прибутку. Також покупці отримують позитивний ефект, що виявляється в економії часу на здійснення покупки, можливості цілодобового доступу до інформації про продукцію та її наявності. До того ж представлені товари переважно дешевше, ніж у магазинах і супермаркетах.

На нашу думку, для створення Інтернет-ринку «Органічна Полтавщина» доцільно залучити фахівців з метою повної реалізації можливостей Інтернет-мережі в пропаганді здорового способу життя та реклами органічної сільськогосподарської продукції. Необхідно передбачити також періодичне розміщення інформації про нові види продукції і наявності системі знижок. Багатомовність сайту надасть можливість залучити не тільки вітчизняних покупців та інвесторів, а й іноземців.

За нашими розрахунками вартість створення і первісна розкрутка Інтернет-ринку «Органічна Полтавщина» може скласти 6350 грн, у тому числі:

- Додаткові модулі для розширення функціоналу - 2300 грн;
- Просування Інтернет-ринку за тарифом «Старт» протягом 3 місяців - 2100 грн;
- Додаткові послуги за просування сайту (реєстрація в каталогах, розміщення інформації на дошках оголошень, коректне додавання сайту в Google і Яндекс карти, розкрутка групи Вконтакте за критеріями, настройки контекстного реклами Гугл АдВордса) - 1150 грн.

Це дозволяє уникнути додаткових рекламних заходів і витрат. Також для користування сайтом необхідно оплачувати щорічно витрати від 2135 грн за такими статтями:

1. Домен в зоні com.ua або com, На рік - від 190 грн.
2. Хостинг, за рік - від 145 грн.
3. Підтримка Інтернет-ринку, на місяць - 150 грн.
4. Наповнення Інтернет-ринку, за позицію - від 3 грн.

Створення Інтернет-ринку для виробників органічної сільськогосподарської продукції у Полтавській області сприятиме:

- 1) прискоренню термінів реалізації цієї продукції завдяки скороченню витрат часу на визначення умов, терміну реалізації, оформлення договорів та документів, що підтверджують реалізацію;
- 2) збільшення обсягів реалізації завдяки доступу до інформації більшого кола зацікавлених осіб, збільшенню можливості їх обслуговування, спрощення здійснення покупки;
- 3) розширення в перспективі географії покупців, забезпечуватися як багатомовністю Інтернет-ринку, так і можливістю доступу до інформації з будь-якого регіону країни і ближнього зарубіжжя;
- 4) залучення більш широкого кола корпоративних клієнтів, завдяки висвітленню інформації та поточному наявності продукції в мережі Інтернет;
- 5) вдосконалення маркетингової діяльності і скороченню витрат на рекламу продукції;
- 6) підвищенню іміджу виробників органічної сільськогосподарської продукції та залучення інвесторів;
- 7) зниження витрат на телефонні розмови з покупцями і загальних витрат праці на початкові організаційні моменти збутової діяльності;
- 8) зростання прибутку виробників органічної сільськогосподарської продукції за рахунок попередніх факторів.

Реалізація даного проекту дозволить отримати соціальний ефект, який полягатиме в [2]:

- доступі до якісної продукції населення;
- зниженні навантаження на бухгалтерів шляхом більш повної автоматизації робіт;
- забезпеченні зацікавленим особам постійного доступу до інформації про продукцію;
- підвищенні якісних характеристик, що надаються потенційним покупцям;
- спрощення процесу придбання продукції.

Створення Інтернет-ринку не несе екологічної загрози працівникам і навколишньому середовищу. Спрощення покупки сільськогосподарської продукції та доступність до оперативної інформації про її наявність, стимулює її придбання, підвищує обсяги споживання якісної продукції і, відповідно, зміцнює здоров'я населення.

Висновки. Таким чином, створення Інтернет-ринку «Органічна Полтавщина» сприятиме збільшенню реалізації органічної сільськогосподарської продукції

виробниками / переробниками населенню Полтавської області та України. За допомогою сайту клієнти можуть знайти необхідного оператора ринку органічної продукції, його контактні дані і зв'язатися з ним безпосередньо (без посередників). Це дозволить оптимізувати щоденні партії продукції, що реалізовуватимуться на місцевому ринку.

Список літератури.

1. Писаренко В.В. Маркетинг овочевої продукції (методичні та практичні аспекти): Монографія / Писаренко В.В. - Полтава: ФОП Говоров С.В., 2008. - 304 с.
2. Чайка Т.О. Розвиток виробництва органічної продукції в аграрному секторі економіки України: монографія / Т. О. Чайка. - Донецьк: Ноулідж, 2013. - 320 с.

References .

1. Pysarenko, V.V. (2008), Marketynh ovochevoi produktsii (metodychni ta praktychni aspekty) [Marketing of vegetable products (methodological and practical aspects)], FOP Hovorov S.V., Poltava, Ukraine.
2. Chajka, T.O. (2013), Rozvytok vyrobnytstva orhanichnoi produktsii v aharnomu sektori ekonomiky Ukrainy [The development of organic production in the agricultural sector Ukraine], Noulidzh, Donets'k, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 14.03.2015 р.



ТОВ "ДКС Центр"